# אי דאיכא עדים ליחזי עדים מאי קאמרי

# If there are witnesses, let us see what the witnesses say

## **OVERVIEW**<sup>1</sup>

רבא cited a ברייתא in support of רבה (against² אביי) that an אומן has a דרייתא has a ברייתא when the item was given to him, even if ראה. The אדים rules that the אומן is believed in a case where there is a dispute between the אומן and the בעה"ב, what was the price they agreed upon for this job. בעה"ם asked if there were עדים present when the בעה"ב gave the item to the אומן, we should ask the עדים what was the agrees upon price. This would indicate that there were no עדים at the transfer, and therefore the אומן is believed (even if הארמן).

-----

תוספות explains the question of 'ואי דאיכא דים אדים ' $:^5$ 

- דודאי ידעי הקציצה<sup>6</sup> דרגילות הוא

For the עדים certainly know the price for this is what is common –

asks: תוספות

תימה לרבינו יצחק דעדיפא מינה הוה ליה למיפרך<sup>8</sup> -

The רבא is astounded! רבא should have asked even better -

 $^{-10}$ דאי איכא עדים וראה דאכתי לא מסיק אדעתיה לאוקמה בלא דאי

'for if there are עדים who witnessed the transaction and also אוספות'; (ראה explains why we assume that there were ראה and also יראה) for as of yet it did not enter our minds to establish the ברייתא in a case of א ראה -

אם כן אמאי מהימן אומן שהטלית<sup>11</sup> בידו<sup>12</sup> -

 $^{10}$  It is only when we refute the proof of ברייתא (מו,א מו, that אביי establishes the ברייתא by, however initially in the proof of ברייתא, we assume that the ברייתא is in a case of רבא.

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup> See 'Overview' to the previous תוס' ד"ה נתנה.

אביי <sup>2</sup> maintains that the אדי is believed only if אראה, but not by אראה, regardless whether there were עדים or not.

<sup>&</sup>lt;sup>3</sup> The אומן is believed with a להד"ם. See להד"ם, תוס' מה,א ד"ה אבל here means that 'I never received this item ... בתורת אומנות.

<sup>&</sup>lt;sup>4</sup> ראה means that there are witnesses who saw the item by the אומן, at the time of the דין תורה.

<sup>&</sup>lt;sup>5</sup> Seemingly what is the question; perhaps there were עדים by the transfer, but they do not know the price.

 $<sup>^{6}</sup>$  See תוס' מה,א ד"ה אבל (TIE footnote # 16, 17).

<sup>&</sup>lt;sup>7</sup> Presumably the עדים were brought to witness the transaction, so they were told the details; the price, etc.

<sup>&</sup>lt;sup>8</sup> See footnote # 16.

<sup>&</sup>lt;sup>9</sup> See footnote # 4.

<sup>&</sup>lt;sup>11</sup> A marginal note amends this to read בשהטלית (instead of שהטלית)

<sup>&</sup>lt;sup>12</sup> תוספות question is why does אי דאיכא עדים ask אי דאיכא let us ask them how much was the קציצה, when there is a stronger question; for אומן אומן and אי האיכא ברייתא state that the מהימן is is the אומן cannot verify his

'If indeed it is so' (that איכא עדים וראה) – the question should continue – 'why is the believed when the garment is in his possession' -

 $^{-14}$ והכי הוה ליה למימר בשלמא לרב' מוקי לה בדליכא עדים דמהימן לרבא $^{12}$  במיגו $^{14}$  במיגול אחל אחל אדים should have said; it is understandable according to רבה, who will establish this ברייתא in a case where there are no מיגו by the transaction, in which case the אומן is believed according to (רבה) (רבה) with a מיגו (even if רבה) -

אלא לאביי<sup>15</sup> במאי מוקי לה<sup>16</sup> בין דאיכא עדים בין דליכא עדים לא מהימן במיגו - אלא לאביי<sup>15</sup> במאי מוקי לה<sup>16</sup> בין דאיכא עדים בין דליכא עדים (that it all depends on ראה), how will he establish this ברייתא, for whether there are עדים and whether there are חס עדים to this transaction, the אומן is not believed with a להד"ם for מיגו is not believed with a ראה.

מוספות answers:

ויש לומר דהכי קאמר אי דאיכא עדים -

And one can say; that this indeed is what רבא is saying; 'if there are עדים' for the transaction -

ראה אינן דאף על גב דאיכא עדים אומן מהימן וכגון דלא ראה אתא אתא אתא לאשמועינן דאף על גב דאיכא עדים אומן מהימן וכגון דלא נדייתא so the עדים is coming to inform us that even though there are עדים, nevertheless the אומן is believed, and this is in a case where for instance it was אלא (which would support the view of אביי); this cannot be, for as ראה רבא כסחtinues -

ליחזי עדים מאי קאמרי -

'Let us see what the עדים say'; why believe the אומן, when we can verify with עדים -

- אלא לאו דליכא עדים דתו לא מצית לאוקומי בדלא

'Rather, is it not so; for there are no עדים', so now you can no longer establish the לא ראה by לא ראה (and no עדים) -

- דאם כן מאי קא משמע לן פשיטא דכי ליכא עדים ולא ראה דמהימן $^{18}$  ואין כאן שום חידוש דאם כן מאי קא משמע לן פשיטא דכי ליכא עדים ולא דמה teaching us?! It is obvious that where ליכא עדים ולא דאה is believed, and there is no

claim and he also has no מיגו (there is no need to ask the עדים)?

<sup>&</sup>lt;sup>13</sup> A marginal note amends this to read לרבה (instead of לרבא).

<sup>&</sup>lt;sup>14</sup> See footnote # 3.

<sup>&</sup>lt;sup>15</sup> See footnote # 2.

 $<sup>^{16}</sup>$  The advantage of the way תוספות presents the proof, over the way the גמרא presents it, is that according to the גמרא, we could possibly answer that there were עדים, but nevertheless we cannot ask them because perhaps the עדים do not know the price; however the manner in which תוספות presents the question, the knowledge of the עדים is irrelevant. See

 $<sup>^{17}</sup>$  Everyone agrees that if איכא עדים איכא, the אומן is not נאמן.

<sup>&</sup>lt;sup>18</sup> The אומן has a להד"ם of מיגו; he could have said, 'I do not have anything of yours'.

novelty at all in such a ruling -

אלא ודאי איירי בראה ואפילו הכי אומן מהימן 19

Rather the ברייתא is certainly discussing a case of ראה (and ליכא עדים), and nevertheless the אביי; proving רבה correct and disproving אביי –

תוספות continues with the explanation of the גמרא:<sup>20</sup>

ומשני לעולם בדליכא עדים ולא ראה ולא תני לרישא לשום חידוש -

And the גמרא answers on behalf of אביי, that really there are no עדים and it was אלא, and indeed the ברייתא did not teach us any הידוש in the רבא asked -

- אלא משום סיפא דבעי לאשמועינן דינא בנתנה לו

Rather the reason the ברייתא mentions the רישא, is **because he wanted to inform us the ruling in the סיפא** in the case where the אומן **gave back** the item **to** the בעה"ב (where there is the distinction between שלא בזמנו), therefore -

תנא נמי רישא כל זמן שהטלית ביד אומן אף על גב דפשיטא היא<sup>22</sup>.

The ברייתא also taught us the רישא regarding the ruling that as long as the garment is in the possession of the אומן, he is believed, even though this is obvious since ליכא עדים ולא ראה.

תוספות responds to an anticipated difficulty:

ואין להקשות במאי דמשני אביי אמאי נקט בסיפא נתנה לו –

And regarding how the גמרא answered on behalf of אביי (that the רישא is in a case of סיפא (ליכא עדים ולא ראה), one cannot ask, why does the סיפא mention a case where the בעה"ב -

- 22 הוה ליה למיתני ראהו בידו אף על פי שהטלית ביד אומן

The ברייתא should have taught a case where it was seen in the s'סאומן possession, so even though the אומן is in the s'אומן possession the אומן is not believed –

תוספות responds that this is not a difficulty:

דהא לא נחת תנא מידי בדינא דראה 23

 $<sup>^{19}</sup>$  The אומן has a להד"ם of מיגו; meaning that 'I never received it from you בתורת אומנות (see footnote # 3).

<sup>&</sup>lt;sup>20</sup> How does אביי answer this question by merely saying it is a case of אביי; but what is the דוידוש?!

<sup>&</sup>lt;sup>21</sup> The רישא sort of 'sets the stage' for the סיפא; as long as the אומן has it he is believed (by ליכא עדים ולא ראה; which is obvious), however once he returns it to the owner, there is a difference between שלא בזמנו

<sup>&</sup>lt;sup>22</sup> The ביד האומן is in a case where the שלה and he is believed (since אלא ראה), the contrast (where the is not believed) should also be in a case where the item is ביד אומן (and ראה), why make the contrast in a new case where ובתנה לו See 'Thinking it over' # 2. However, according to רבה there can be no question, for the רישא is discussing a case of אומן and the אומן is believed. The contrast is only by נתנה לו נתנה לו

<sup>23</sup> תוספות explained previously that according to אביי there is no חידוש in the רישא of the משנה (that by משנה the is believed), rather the עדים wanted to teach us the סיפא, the difference by נתנה לו whether it was סיפא

For the הנא is not interested in teaching us anything about the rules of ראה - ראה is not interested in teaching us anything about the rules of ראה - ילהכי קתני נתנה לו והוא הדין דראה נמי כנתנה דמי<sup>25</sup> שהיה<sup>25</sup> צריך ליתנה לו על כרחו:
So therefore the ברייתא (which is what he wishes to teach us), and it is self-understood that the same ruling applies to ראה as well, for הראה is like נתנה, the אומן, the אומן, the אומן is required to return it to him even against his will.

#### **SUMMARY**

The thrust of s'רבא' question is that there is no דידוש in the רבא' according to אביי.

### THINKING IT OVER

- 1. What changed in our understanding of רבא's proof/challenge, from the way it was understood in תוספות question, to how it is understood in חוספות answer?
- 2. תוספות writes that ואין להקשות why the ברייתא does not teach concerning אוספות; '26 what is the question; why should the תנא state the ruling of ראה (where there can be no difference between נתנה לו and נתנה לו  $^{27}$  rather than the ruling of נתנה לו where he differentiates between שלא בזמנו and שלא בזמנו  $^{28}$ !

לאחר זמנו (and the רישא was merely like an 'introduction' to the סיפא), therefore there can be no question why not mention, for this was not the purpose or intention of the תאה.

<sup>&</sup>lt;sup>24</sup> הוספות is adding (to reduce further the question posed by the וואין להקשות) that once we know the ruling by נתנה לו, since או וואין להקשות is the equivalent of נתנה; it can no longer be considered ברשות האומן, since he must return it to the בעה"ב.

 $<sup>^{25}</sup>$  A marginal note amends this to read שהרי (instead of שהרי).

<sup>&</sup>lt;sup>26</sup> See footnote # 22.

<sup>&</sup>lt;sup>27</sup> When it is in the possession of the אומן (even if he finished the work and told the owner to pick it up), it is always considered בל תלין ווס עובר is not בל תלין.

 $<sup>^{28}</sup>$  See משה נחלת.